Dosarul: nr.2rc-67/24(2-23189200-02-2rc-13022024)
Instanța de fond: Judecătoria Chișinău (sediul Centru), judecător - D. Tricolici

D E C I Z I E

12 septembrie 2024 municipiul Chişinău

Colegiul civil, comercial şi de contencios administrativ al Curţii de Apel Chişinău

Avînd în componenţă:
Preşedintele şedinţei, judecătorul Ruxanda Pulbere
Judecătorii: Andrei Cașcaval și Dorin Dulghieru

examinând în ordine de recurs, fără participarea părților, recursul declarat de SRL ”*****” împotriva încheierii Judecătoriei Chișinău (sediul Centru) din 10 ianuarie 2024, emisă în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de SRL ”*****” împotriva Procuraturii Generale a Republicii Moldova, intervenienți accesorii Guvernul Republicii Moldova și Agenția Proprietății Publice cu privire la repararea prejudiciului material și compensarea cheltuielilor de judecată, -

C O N S T A T Ă:

Poziția instanței de fond:

1. La data de 22 decembrie 2023, SRL ”*****” s-a adresat cu cerere de chemare în judecată împotriva Procuraturii Generale a Republicii Moldova, intervenienți accesorii Guvernul Republicii Moldova și Agenția Proprietății Publice cu privire la repararea prejudiciului material și compensarea cheltuielilor de judecată.
2. Prin încheierea Judecătoriei Chișinău (sediul Centru) din 10 ianuarie 2024, s-a dispus restituirea cererii de chemare în judecată depusă de SRL ”*****” împotriva Procuraturii Generale a Republicii Moldova, intervenienți accesorii Guvernul Republicii Moldova și Agenția Proprietății Publice cu privire la repararea prejudiciului material și compensarea cheltuielilor de judecată, în temeiul art.170 alin.(1) lit.a) CPC.
3. La data de 17.01.2024, SRL ”*****” a contestat cu recurs încheierea Judecătoriei Chișinău (sediul Centru) din 10 ianuarie 2024, solicitând admiterea recursului și casarea încheierii recurate cu remiterea cauzei la rejudecare, la etapa primirii cererii de chemare în judecată. .

Argumentele părților:

4. În motivarea cererii de recurs, recurentul a invocat că, în calitate de temei

privind restituirea cererii, instanța a menționat că recurentul a anexat la dosar o reclamație adresată intimatului prin care a solicitat înlăturarea obstacolelor și crearea condițiilor de acces al recurentului la bunul imobil care îi aparține cu drept de proprietate, însă recurentul nu a anexat la dosar o reclamație care să confirme adresarea privind executarea obligației de reparare a prejudiciului material până la adresarea în instanță.

5. Consideră greșită aprecierea instanței de judecată, or, în reclamația din 15.06.2022, ulterior solicitării privind înlăturarea obstacolelor, recurentul, în alineatul următor, a menționat că, în cazul în care intimatul nu va satisface prezenta reclamație în termen de 15 zile, recurentul își rezervă dreptul de a se adresa în instanța de judecată cu solicitarea de a fi compensate prejudiciile materiale (care, la ziua înaintării reclamației, depășeau suma de 6 milioane lei) și încasarea cheltuielilor de judecată.

6. Respectiv, într-o singură reclamație, reclamantul poate să înainteze mai multe obiecții sau cerințe, obstacolele cauzate de intimat și prejudiciul cauzat recurentului prin obstacolele create, fapt care a și fost efectuat prin reclamația din 15.06.2022.

7. Mai mult ca atât, ca urmare a reclamației înaintate de către recurent, la data de 29.06.2022, Procuratura Republici Moldova, în vederea soluționării pe cale amiabilă a pretențiilor și în vederea evitării unui proces de judecată, a invitat reprezentanții recurentului la o ședință (act anexat la prezenta cerere de recurs).

8. La fel, ca urmare a întrevederilor, discuțiilor părților cu privire la înlăturarea obstacolelor și repararea prejudiciului cauzat de către recurent ca urmare a impedimentelor, la data de 03.11.2022, recurentul a înaintat o scrisoare Guvernului Republicii Moldova și Agenției Proprietății Publice prin care, în ultimul alineat al scrisorii, informează instituțiile că în cazul nesoluționării amiabile a pretențiilor Procuratura riscă, cu fiecare zi de întârziere, penalități, care vor fi suportate din bugetul de stat, fapt care demonstrează repetat și cert că de către părți a fost discutată problema privind prejudiciul cauzat zilnic de către recurent și modalitatea achitării acestuia.

9. Susține că, actele anexate mai sus demonstrează cu certitudine nu doar că recurentul a înaintat o reclamație prealabilă cu privire la achitarea de către intimat a prejudiciului material, dar și că au fost întreprinse și un șir de măsuri prealabile precum convorbiri telefonice, întrunirea în cadrul ședințelor cu recurentul, în vederea soluționării pe cale amiabilă a pretențiilor.

10. Consideră că, instanța de judecată, la emiterea încheierii din 10.01.2024, a încălcat în mod abuziv dreptul de acces la justiție, or, acțiunea a fost înaintată în corespundere cu prevederile art.167 alin.(1) lit.d) Cod de procedură civilă, la cererea de chemare fiind anexată reclamația prealabilă, precum și alte acte/scrisori care demonstrează că, de către recurent a fost respectată procedura prealabilă, mai mult ca atât, au fost întreprinse mai mult decât o măsură de soluționare prealabilă a litigiului.

Verificarea termenului de declarare a recursului:

11. În conformitate cu prevederile art.425 Cod de procedură civilă, termenul de declarare a recursului împotriva încheierii este de 15 zile de la comunicarea încheierii.
12. La caz, Colegiul civil reține că, încheierea Judecătoriei Chișinău (sediul Centru) din 10 ianuarie 2024, a fost expediată părților la data 15.01.2024, conform scrisorii de expediere a actului judecătoresc /f.d.96/, contestată cu recurs la data de 17.01.2024, iar în astfel de condiții, în lipsa altor mențiuni privind data comunicării actului judecătoresc contestat în speță, Colegiul civil constată că, recursul este depus în interiorul termenului legal.

Aprecierea instanței de recurs:

13. Analizând argumentele invocate în cererea de recurs în raport cu materialele cauzei, Colegiul civil al Curţii de Apel Chișinău consideră recursul pasibil admiterii cu casarea integrală a încheierii contestate, pe motivul încălcării normelor de drept procedural, cu restituirea cauzei la rejudecare, reieșind din următoarele considerente.
14. În acord cu prevederile art.424 alin.(1) Cod de procedură civilă, curțile de apel examinează recursurile declarate împotriva încheierilor emise de judecătorii.
15. În conformitate cu prevederile art.426 alin.(3) Cod de procedură civilă, recursul împotriva încheierii se examinează în termen de 2 luni într-un complet din 3 judecători, pe baza copiei certificate sau electronice a dosarului, pe baza recursului şi a referinței la recurs, fără examinarea admisibilității şi fără participarea părților.
16. Potrivit art.427 lit.b) Cod de procedură civilă, instanța de recurs, după ce examinează recursul împotriva încheierii, este în drept să admită recursul şi să caseze integral sau parțial încheierea, restituind spre rejudecare problema soluționată prin încheierea casată.
17. Potrivit dispozițiilor art.432 alin.(1) și (2) CPC, părțile şi alți participanți la proces sînt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural.
18. Se consideră că normele de drept material au fost încălcate sau aplicate eronat în cazul în care instanţa judecătorească: a) nu a aplicat legea care trebuia să fie aplicată; b) a aplicat o lege care nu trebuia să fie aplicată; c) a interpretat în mod eronat legea; d) a aplicat în mod eronat analogia legii sau analogia dreptului.
19. Potrivit art.170 alin.(1) lit.a) Codul de procedură civilă, judecătorul restituie cererea de chemare în judecată dacă reclamantul nu a respectat procedura de soluţionare prealabilă a cauzei pe calea extrajudiciară, inclusiv prin mediere, prevăzută de lege pentru categoria respectivă de cauze sau de contractul părţilor.
20. În conformitate cu prevederile art.861 alin.(1), (2) Cod civil, (1) în cazul în care termenul de executare a obligaţiei nu este determinat şi nici nu rezultă din natura acesteia, creditorul are dreptul de a pretinde oricînd executarea ei, iar debitorul este îndreptăţit să o execute oricînd. (2) Dacă datoria de a executa imediat nu rezultă din lege, contract sau din natura obligaţiei, debitorul trebuie să execute obligaţia în termen de 7 zile din momentul primirii facturii sau a unei cereri echivalente din partea creditorului. Introducerea acţiunii în justiţie faţă de debitor se asimilează cererii de

executare din partea creditorului.
21. La caz, Colegiul civil notează că, la data de 22 decembrie 2023, SRL ”*****” s-a adresat cu cerere de chemare în judecată împotriva Procuraturii Generale a Republicii Moldova, intervenienți accesorii Guvernul Republicii Moldova și Agenția Proprietății Publice, solicitînd încasarea din contul pârâtului în beneficiul reclamantului a prejudiciului material în mărime de 2609465,18 lei și compensarea cheltuielilor de judecată.
22. În vederea soluționării litigiului pe cale amiabilă, la data de 15.06.2022, SRL ”*****” s-a adresat către Procuratura Generală cu cerere prealabilă prin care a solicitat încetarea încălcării drepturilor garantate de Constituția Republicii Moldova prin înlăturarea obstacolelor și crearea condițiilor de acces a companiei SRL ”*****” la proprietatea privată compusă din spații comerciale cu suprafața de 156,4 m^2, amplasată în *****, în vederea exercitării dreptului de posesie, folosință și de dispoziție asupra bunului imobil nominalizat.
23. Totodată, a menționat că, în cazul în care prezenta cerere nu av fi satisfăcută în termen de 15 zile, SRL ”*****” își rezervă dreptul de a se adresa în instanța de judecată pentru apărarea dreptului de proprietate privată cu solicitarea de a fi compensate prejudiciile materiale (care la ziua expedierii cererii prealabile depășește suma de 6 mil.lei) și cheltuielile de judecată /f.d.25-26/.
24. Prin încheierea Judecătoriei Chișinău (sediul Centru) din 10 ianuarie 2024, s-a dispus restituirea cererii de chemare în judecată depusă de SRL ”*****” împotriva Procuraturii Generale a Republicii Moldova, intervenienți accesorii Guvernul Republicii Moldova și Agenția Proprietății Publice cu privire la repararea prejudiciului material și compensarea cheltuielilor de judecată, în temeiul art.170 alin.(1) lit.a) CPC.
25. Colegiul civil reține că, prima instanță și-a motivat soluția privind restituirea cererii de chemare în judecată, pe motiv că, reclamantul nu a respectat procedura prealabilă de soluționare a litigiului stabilită de lege, or, la cererea de chemare în judecată nu a fost anexat înscrisul, care să confirme adresarea reclamantului către pârât despre executarea obligației de reparare a prejudiciului material până la adresarea în instanța de judecată.

26. Astfel, Colegiul civil consideră greșită concluzia primei instanțe în sensul restituirii cererii de chemare în judecată depusă de SRL ”*****” împotriva Procuraturii Generale a Republicii Moldova, intervenienți accesorii Guvernul Republicii Moldova și Agenția Proprietății Publice cu privire la repararea prejudiciului material și compensarea cheltuielilor de judecată, în temeiul art.170 alin.(1), lit.a) CPC, or, prin cererea prealabilă din 15.06.2022 prin care reclamantul/recurent a solicitat înlăturarea obstacolelor, a menționat că, în cazul în care pârâtul/intimat nu va satisface prezenta cerere în termen de 15 zile, recurentul/reclamant își rezervă dreptul de a se adresa în instanța de judecată cu

solicitarea de a fi compensate prejudiciile materiale (care, la ziua înaintării reclamației, depășeau suma de 6 milioane lei) și încasarea cheltuielilor de judecată /f.d.25-26/.

27. Mai mult ca atât, Colegiul reține că, prin scrisoarea din 03.11.2022, Procuratura Generale s-a adresat către Guvernul Republicii Moldova prin care a solicitat repetat elaborarea unei Hotărâri de Guvern, care, pe de o parte să asigure exercitarea deplină și necondiționată a drepturilor de gestionar al Procuraturii Generale și, pe de altă parte, să respecte drepturile proprietarilor bunurilor imobile din *****. Or, în contextul litigiilor civile inițiate de către proprietarii reali ai spațiilor din subsolul imobilului din *****, fiecare zi de întârziere generează eventuale penalități, care vor fi suportate ulterior din bugetul de stat /f.d.104, 107/.

28. În această ordine de idei, nu-i poate fi imputată reclamantului nerespectarea procedurii prealabile de soluționare a litigiului pe cale amiabilă, or, în speța dată a fost respectată procedura de soluționare prealabilă a pricinii.

29. În consecință, Colegiul civil notează că, instanța de fond eronat a conchis asupra restituirii cererii de chemare în judecată din speță pe motivul neexercitării căii prealabile, procedeu care în final a dus la lezarea accesului liber la justiție şi dreptul la un proces echitabil, garantat prin art.20 din Constituția Republicii Moldova, cît şi prin art.6 CEDO.

30. Reţinând obligația instanţei de a asigura preeminența dreptului în sensul definit de Constituție şi practica internațională, Colegiul constată că legislația națională instituie posibilitatea restituirii cererii de chemare în judecată doar în cazurile expres prevăzute în textul normei citate şi, respectiv, nu este în drept de a aplica această sancțiune procedurală în cazul neîntrunirii cumulative a tuturor temeiurilor stabilite de Legea procedurală.

31. Colegiul reiterează că potrivit principiului preeminenței dreptului, condiție *sine qua non* a unui proces echitabil în sensul art.6 al Convenție, pricinile civile se soluționează în temeiul Legii, potrivit regulilor stabilite la art.12 CPC. Or, admiterea de către instanță a altor principii de soluționare a pricinilor civile decît cele stabilite de Lege este contrară exigențelor de echitate a procesului, având drept consecință încălcarea drepturilor participanților la proces, art.art.9, 20, 22, 26 CPC.

32. Prin prisma acestor raționamente, ținând cont de faptul că, cererea de recurs este întemeiată, iar erorile comise de către instanța de fond nu pot fi corectate de către instanța de recurs, Colegiul ajunge la concluzia de a admite recursul, de a casa încheierea recurată, cu restituirea cauzei spre rejudecare în aceiași instanță, același complet de judecată, la etapa de primire a cererii.

33. În conformitate cu prevederile art.427 lit.b), art.428 Cod de procedură civilă, Colegiul civil, comercial şi de contencios administrativ, -

D E C I D E:

Se admite recursul declarat SRL ”*****”.

Se casează încheierea Judecătoriei Chișinău (sediul Centru) din 10 ianuarie 2024, emisă în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de SRL ”*****” împotriva Procuraturii Generale a Republicii Moldova, intervenienți accesorii Guvernul Republicii Moldova și Agenția Proprietății Publice cu privire la repararea prejudiciului material și compensarea cheltuielilor de judecată, cu restituirea cauzei la rejudecare, în aceeași instanță și în același complet de judecată, la etapa de primire a cererii.

Decizia nu se supune nici unei căi de atac.

Președintele ședinței
Judecătorul Ruxanda Pulbere

Judecătorii: Andrei Cașcaval

Dorin Dulghieru